

Til: Rana kommune

Fra: Foreldrerepresentantene i samarbeidsutvalget ved Barnas Hus

Sak: 2025/14305 – Fremtidens oppvekststruktur Rana kommune 2026-2029

Dato: 8-2-2026

1. Innledning og oppsummering: Barnas Hus støtter alternativ A

Foreldrerepresentantene i samarbeidsutvalget ved Barnas Hus ønsker med dette å gi våre innspill til oppvekststruktursaken, sett fra et barnehageperspektiv i Rana sentrum.

Vi ønsker primært at dagens skolestruktur skal videreføres med 0-alternativet. Dersom dette ikke lar seg gjøre, er vi positive til alternativ A, som er det eneste andre alternativet som beholder en barneskole i sentrum. Vi mener at alternativ B og C vil være et svært dårlig alternativ for alle barna som bor i sentrum og Lyngheim skolekrets i dag. Oppsummert mener vi:

- Alternativ A er det beste alternativet for sentrum som er en stor bydel med over 7000 innbyggere. Det er også det beste alternativet for barna som går på Lyngheim i dag. Lyngheim er en stor skole med mange barn (se punkt 2).
- Barnas Hus er en barnehage med kapasitet for økning på 44% ifølge Menon. Det er dermed stort potensiale for å øke antallet barn i denne barnehagen, men da må barneskolen i sentrum beholdes slik at rekrutteringsgrunnlaget til Barnas Hus beholdes (se punkt 3).

- Levekårsutfordringene i sentrum må tillegges stor vekt i vurderingen av framtidig skolestruktur (se punkt 4)
- Alternativ B og C innebærer økt trafikkbelastning på veinettet mot Hauknes og Selfors, samt trafikkfarlig skolevei for barna fra sentrum til Selfors (se punkt 5)
- Barn og barnefamilier bosatt i byen er en forutsetning for et levende sentrum og uten en barneskole i sentrum vil dette grunnlaget svekkes (se punkt 6)
- Å beholde en sentrumsbarneskole vil gi trygghet, tilhørighet og gode overganger for barna i sentrum (se punkt 7)

2. Lyngheim er sentrumsbarnas skole og sentrum utgjør en stor skolekrets

I dag bor det over 7000 innbyggere i sentrum, som omfatter dagens skolekrets Lyngheim. Dette er en stor skolekrets som berører mange barn og familier. Innenfor samme krets finnes det hele fire barnehager, noe som viser at sentrum allerede er et viktig oppvekstområde med mange små og store barn.

Når det vurderes endringer i skolestrukturen, er det viktig å vektlegge at en endring som rammer barna i sentrum - vil ramme veldig mange barn. Lyngheim er allerede en av de største skolene i kommunen, og en stor del av disse elevene kommer fra akkurat de barnehagene som ligger i sentrum. Dette gjelder Barnas Hus, men også Kirketunet barnehage, Langnes barnehage (som nylig er sammenslått med Mjølan barnehage) og Småtroll barnehage.

3. Uten sentrumsbarneskole svekkes grunnlaget til Barnas Hus

Dersom barneskolen i sentrum forsvinner, vil det naturlige rekrutteringsgrunnlaget til Barnas Hus svekkes betraktelig. Dette er en barnehage med flott sentrumsnær beliggenhet, samtidig som det er nærhet til flere grønne lunger. Dette gir barna tilgang til bynære turer som Moment-parken, Havmannpromenaden, Talvikparken og biblioteket. Samtidig som vi er nært på skogen i Vikaåsen og friarealet/lekeplassen ved brannstasjonen.

I underlaget er det pekt på at dette er en barnehage som har en betydelig restkapasitet på areal (44%), og dermed en barnehage som man ønsker å styrke - ikke svekke. En nedleggelse av barneskolen i sentrum harmonerer ikke med ønsket om å øke antallet barn i Barnas Hus.

4. Levekår og språk

Fra vårt ståsted er det avgjørende at levekårsutfordringene i sentrum tillegges stor vekt i vurderingen av framtidig skolestruktur. For denne gruppen vil alternativ A utvilsomt være den beste.

Rana kommunes egne levekårsrapporter viser tydelig at sentrumssonen har den høyeste konsentrasjonen av familier med sammensatte utfordringer, herunder lavere inntekt, språklige barrierer og begrenset tilgang til bil. En stor andel av kommunens befolkning med levekårsutfordringer bor sentrumsnært, og mange av barna vi møter i

barnehagene har behov for stabile, kjente og lett tilgjengelige oppvekstarenaer. Å flytte disse barna ut av sentrum og fordele dem på skoler i andre bydeler vil kunne forsterke eksisterende sosiale forskjeller og gjøre overgangen fra barnehage til skole mer krevende for de barna som allerede har de største behovene.

For barn med levekårsutfordringer og minoritetsspråklig bakgrunn er nærhet til skole, SFO og fritidsaktiviteter avgjørende for språkutvikling, sosial inkludering og forebygging av utenforskap. Fra barnehagen ser vi hvor viktig det er at barna får bygge videre på relasjoner, trygghet og støtteapparat når de starter på skolen. Et samlet og kompetent språkmiljø i sentrum gir forutsigbarhet både for barna og familiene deres, og bidrar til gode og trygge overganger. En nedbygging av dette tilbudet vil kunne ramme de mest sårbare barna uforholdsmessig hardt. Derfor mener vi at hensynet til barns levekår, behov for stabilitet og likeverdige oppvekstvilkår må veie tungt i den endelige beslutningen om skolestruktur i Rana kommune.

5. Økt trafikk ut og inn av sentrum - trafikkfarlig skolevei

Mange av Ranas arbeidsplasser er lokalisert i sentrumsområdene, noe som gir et høyt innpendlingsnivå og betydelig trafikk inn mot sentrum i morgen- og ettermiddagsrushet. Trafikkbildet preges i stor grad av personbilbruk, og kapasiteten i vegnettet er allerede presset i disse tidsrommene. I et slikt trafikkmønster er det lite hensiktsmessig å etablere løsninger som skaper økt motgående trafikk, ved at elever daglig skysses ut av sentrum samtidig som arbeidstakere og ungdomsskoleelever beveger seg inn mot byen. Dette tilsier at alternativ B og C er svært dårlige alternativ.

En slik kryssende transportstruktur vil bidra til økt trafikkbelastning, flere konfliktsituasjoner i vegnettet og dårligere framkommelighet i rushtid. Dette kan gi økt reisetid, høyere ulykkesrisiko og større miljøbelastning. Å beholde barneskolen i sentrum bidrar derimot til kortere reiseavstander, mer gange og sykling, og en mer effektiv utnyttelse av eksisterende transportinfrastruktur.

Barn som i dag har trygg skolevei i sentrum, vil i forslagene B og C måtte forholde seg til en av de mest trafikkerte og krevende strekningene i Rana: krysset i Ranenget hvor E6 og E12 møtes, samt veien over Selforsbrua og inn/ut av byen. Disse strekningene vil bli ytterligere forverret dersom store deler av barna på Lyngheim blir kjørt eller busset til Selfors barneskole. Som foreldre til barn i barnehage vet vi hvor sårbare små skolebarn er i trafikken.

Fysisk aktivitet og korte skoleveier er bra for helse, trivsel og selvstendighet. Å flytte sentrumselevne ut av sentrum går i motsatt retning. Dette innebærer at alternativ A vil være det beste alternativet.

6. Barn og barnefamilier er en forutsetning for et levende sentrum

Vi med barn i Barnas Hus ser daglig hvor avgjørende barn og barnefamilier er for et levende bysentrum. Dersom Mo i Rana skal utvikles videre som by og regionsenter, kan ikke barneskolen flyttes ut av sentrum. Både kommunale planer og regionale

føringer peker tydelig på at grunnleggende tjenester som barnehage og barneskole må ligge i gangavstand til sentrum for å sikre aktivitet, tilflytting og trivsel. Et sentrum der barn bor, leker og går på skole, er et sentrum med liv. Dette til glede for handel, kultur, næringsliv og hele kommunen.

Både barna i Barnas Hus og skolebarna som sokner til Lyngheim, bruker byen aktivt i hverdagen: parker, idrettsanlegg, bibliotek, museum, svømmehall og kulturtilbud er en naturlig del av både barnehage-, skole- og fritidslivet. Flyttes barna ut av sentrum, forsvinner også denne daglige bruken av byens tilbud. Det vil svekke sentrum, gjøre det mindre attraktivt for småbarnsfamilier å bosette seg sentrumsnært, og stå i direkte motstrid til kommunens egne mål om et attraktivt og levende bysentrum. For oss er det derfor tydelig at en sterk sentrumsskole er avgjørende for Mo i Ranas framtid.

7. Nærskole gir trygghet, tilhørighet og gode overganger

For oss med barn i barnehagene er det viktig at barna våre ikke flyttes unødvendig langt bort fra venner, fritidsaktiviteter og det nærmiljøet de kjenner. En barneskole i bydelen fungerer i dag som en naturlig samlingsplass for barna og en bro mellom barnehagene og ungdomsskolen.

Dersom Lyngheim lokaliseres ved Mo ungdomsskole, rett over gaten fra Barnas Hus, vil dette kunne gjøre samarbeidet mellom barnehage og skole bedre, noe som vil kunne gi positive ringvirkninger ifb. med skolestart og overgangen fra barnehage til skole.